

ÁTTEKINTÉS

az aktuális közvetlentőke-befektetési folyamatokról

2012. október 23.

Összefoglalás

- A külföldi közvetlentőke-befektetések (FDI) magyarországi állománya 73,2 milliárd euró volt június végén, és a GDP arányában a legmagasabb, illetve egy főre vetítve a harmadik legmagasabb a közép-európai térségben.
- A befektetések döntő része a szolgáltató ágazatokba és a versenyképes feldolgozóipari ágazatokba (járműgyártás, számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártása) áramlott.
- A Magyarországon végrehajtott közvetlentőke-befektetések állományának 77,1%-a az Európai Unióból, 29,7%-a Németországból származik.
- 2012 első félévében 4870 millió euró értékű külföldi közvetlentőke-befektetés valósult meg Magyarországon, ami 5,3 milliárd euróval kedvezőbb az előző év azonos időszakánál.
- 2012-ben várakozásaink szerint a magyarországi közvetlentőke-befektetés – az első félévihez hasonló egyedi, nagy értékű tranzakciók nélkül – 3 milliárd euró körül lehet. Középtávon évi átlag 3,5 milliárd euró értékű teljes magyarországi közvetlentőke-befektetést várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók, mind pozitív, mind negatív irányban.

Főbb mutatók

Főbb mutatók	Szept. 30.	Időszak
FDI-állomány ^{1,2}	73 195	2012. II. né.
FDI-beáramlás ²	4 870	2012. I-II. né.
FDI-beáramlás ²	3 292	2011
Globális FDI-áramlás ³	1 578	2011
Globális FDI-áramlás ³	1 352	2010

1 Időszak végén
2 Nettó, millió euró
3 Milliárd USD

Részletes áttekintés

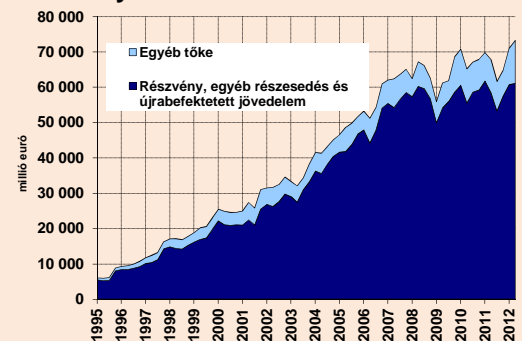
A magyar gazdaság 1990 óta végbement **siker szerkezeti átalakulásában meghatározó szerepet játszottak a külföldi közvetlentőke-befektetések.** A külföldi közvetlentőke-befektetések folyamatos beáramlása döntően járult (és járul) hozzá a **termelékenység növekedéséhez, a technológiai modernizációhoz,** az egészséges növekedési szerkezethez szükséges **exportkapacitások létrehozásához és új munkahelyek teremtéséhez;** emellett a (nem adósságeneráló) működőtőke-beáramlásnak meghatározó szerepe van a **külső finanszírozásban.** A 2012-es UNCTAD World Investment Reportban szereplő **FDI Contribution Index rangsorában Magyarország az első helyezést érte el.** Az Index a külföldi működő tőke nemzetgazdaságon belüli jelentőségét méri különböző makrogazdasági mutatók (foglalkoztatás, bruttó hozzáadott érték, beruházás, export, bérek, adóbevételek, K+F) alapján.

A **külföldi közvetlentőke-befektetések magyarországi állománya 2012 első félévének végén 73,2 milliárd euró volt;** ebből 61,1 milliárd eurót tett ki a részvény, egyéb részesedés és újra befektetett jövedelem formájú befektetések állománya, 12,1 milliárdot pedig az egyéb tőke állománya. (A 2011 végéhez képest történt jelentős (euróban számított) állománynövekedésben szerepet játszott a forint 7,4%-os erősödése is.) A **GDP arányában a magyarországi állomány a legmagasabb (74,9%) a közép-európai térségben.** Csehország (65,3%) és Szlovákia (2012. március végén 57,5%) az elmúlt években megközelítette hazánkat, de Lengyelország (43,8%) és Románia (40,5%) lemaradása továbbra is jelentős. A 7 351 eurós **egy főre eső magyarországi állomány** – Csehország (9 495 euró) és Szlovákia (2012. március végén 7 419 euró) után – **a harmadik legmagasabb a közép-európai térségben.** Lengyelország (4 160 euró) és Románia (2 579 euró) lemaradása továbbra is jelentős.

A Magyarországon végrehajtott **külföldi közvetlentőke-befektetések állományának legnagyobb része (19,3 milliárd euró, 29,7%) Németországból származik.** (Megjegyezzük, hogy az állomány származási ország és ágazatok szerint bontott adatai 2011 végére vonatkoznak.) Meghatározó szerepe van még Hollandiának (11,5 milliárd euró, 17,7%), Ausztriának (7,8 milliárd euró, 12,1%), Luxemburnak (4,2 milliárd euró, 6,5%), Franciaországnak (3 milliárd euró, 4,7%) és az USA-nak (2,3 milliárd euró, 3,5%). (Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a magas holland, illetve luxemburgi befektetési összeg sok esetben arra vezethető vissza, hogy számos vállalat az ottani leánycégén keresztül valósítja meg a befektetését.) Összességében a **közvetlentőke-befektetések állományának 77,1%-a származik az Európai Unióból.**

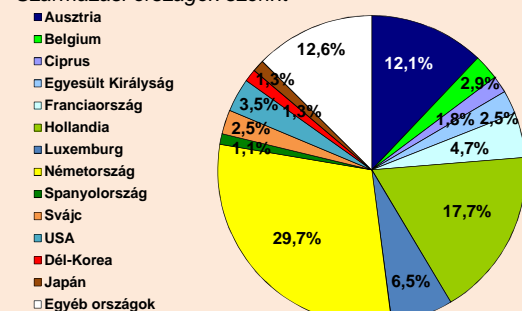
A **külföldi befektetések állományának több mint háromnegyede (TEÁOR'08**

A külföldi közvetlentőke-befektetések állománya

A külföldi közvetlentőke-befektetések állományának megoszlása (2011 végén)

Származási országok szerint

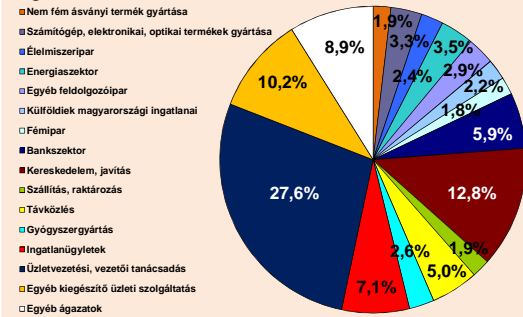
szert) a szolgáltató ágazatokhoz kötődik (2011 végi adatok szerint 49,7 milliárd euró, 76,8%); az üzletvezetési, vezetői tanácsadás (17,9 milliárd euró, 27,6%), a kereskedelem, javítás (8,3 milliárd euró, 12,8%), az egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatás (6,6 milliárd euró, 10,2%) ágazatban, az ingatlanügyletek ágazatban (4,6 milliárd euró, 7,1%), a bankszektorban (3,8 milliárd euró, 5,9%), a távközlés (3,2 milliárd euró, 5%) és a szállítás-raktározás (1,3 milliárd euró, 1,9%) ágazatban található a legtöbb külföldi közvetlentőke-befektetés. A feldolgozóiparban a befektetések 14,9%-a található (9,6 milliárd euró); ezen belül is a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártásában (2,1 milliárd euró, 3,3%), a gyógyszeriparban (1,7 milliárd euró, 2,6%), az élelmiszeriparban (1,5 milliárd euró, 2,4%), a nem fém ásványi termék gyártása ágazatban (1,2 milliárd euró, 1,9%), illetve a fémiparban (1,2 milliárd euró, 1,8%) található a legtöbb külföldi tőke. A feldolgozóipar állománya, illetve aránya csökkent, míg a szolgáltató ágazatoké nőtt 2010 végéhez képest. Kiemelendő még az energiaszektorban (2,3 milliárd euró, 3,5%) található, illetve a külföldiek tulajdonában lévő ingatlanokkal (1,4 milliárd euró, 2,2%) kapcsolatos állomány.

A 2001-2010-es adatok szerint az éves külföldi közvetlentőke-befektetések átlagos értéke 3,5 milliárd eurót tett ki. 2011-ben a beáramlás egyenlege 3292 millió euró volt, ami közel kétszerese az egy évvel korábbiaknak, és 2006 óta csak 2008-ban volt nagyobb a beáramlás értéke. A 2011. évi beáramlás alakulását nagymértékben befolyásolta két egyedi tranzakció, illetve az ún. átfolyó tőke: a Nokia 800 millió eurós osztalékfizetése, a Mol-részvények állami megvásárlása a Szurgutnyeftyegáztól (1,9 milliárd euró), illetve 2,6 milliárd euró értékű átfolyó tőke tranzakciók (amelyek a beáramlással párhuzamosan tőke kivitelként is megjelent a statisztikában). Átfolyó tőkének egy nemzetközi vállalatcsoporton belüli olyan tranzakciókat nevezünk, amelyek átfolynak a gazdaságon anélkül, hogy hatással lennének rá. Lényeges ugyanakkor kiemelni, hogy ezek a tranzakciók *nem* az ún. speciális célú vállalatokat (amelyekre az MNB elkülönített statisztikát vezet) érintik, hanem a „normál” vállalatokat. A nem adósságeneráló beáramlásokon belül a részvényformájú befektetések egyenlege 2710 millió euró (az előző évinél 421 millióval kisebb) volt, míg az újra befektetett jövedelmé 1229 millió euró (az előző évinél 1392 millióval kedvezőbb, illetve 2007 óta a legkedvezőbb) volt. Az adósságeneráló egyéb tőkemozgások egyenlege -857 millió euró volt (az előző évinél 428 millióval kedvezőbb, de így is 1995 óta a második legkedvezőtlenebb). A kedvezőtlen egyenleg kialakulásában meghatározó volt, hogy a magyar leányvállalatok nettó 897 millió euró hitelt nyújtottak az anyáknak, illetve hogy a magyar leányok nettó 486 millió euró kereskedelmi hitelt fizettek vissza az anyáknak.

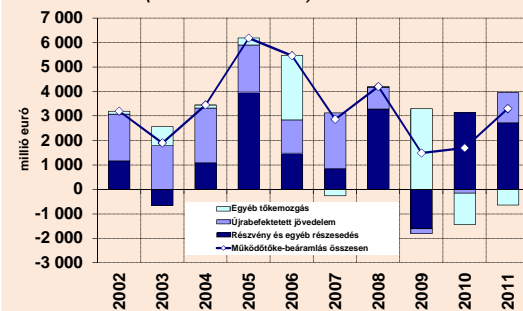
2012 első félévében a beáramlás egyenlege 4870 millió euró volt, ami 5,3 milliárddal kedvezőbb az egy évvel korábbinál, és minden eddiginél nagyobb első félévi beáramlást jelent. A rekordszintű beáramlás túlnyomórészt egy egyedi, 3 milliárd eurós tranzakciópárnak (külföldi tulajdonosok eszközportfóliója átrendezésének) köszönhető, amely a beáramlással párhuzamosan tőke kivitelként is megjelent a statisztikában, illetve 994 millió euró átfolyó tőkének köszönhető. A nem adósságeneráló beáramlásokon belül a részvényformájú befektetések egyenlege 1781 millió euró (az előző évinél 1,7 milliárddal nagyobb (jelentős részben az átfolyó tőkének köszönhetően), illetve az eddigi legkedvezőbb) volt, míg az újra befektetett jövedelmé -1163 millió euró (az előző évinél 404 millióval kisebb) volt. (Az első félévben rendszerint negatív az újra befektetett jövedelem egyenlege, mivel az osztalékok túlnyomó részét az első félévben szavazzák meg a tulajdonosok.) Az adósságeneráló egyéb tőkemozgások egyenlege 4252 millió euró volt (az előző évinél 4 milliárddal kedvezőbb, döntően az említett 3 milliárdos tranzakciónak köszönhetően).

Az újra befektetett jövedelem – amely a (korrigált) adózott eredmény és a megszavazott osztalék különbsége – jelentősége a 90-es évek közepe óta folyamatosan nőtt, ami természetes velejárója a külföldi közvetlentőke-befektetések állománya 1990 óta tartó folyamatos emelkedésének. A 2011. évi részvényjövedelmek aránya a nem adósságeneráló befektetések állományához viszonyítva 7,9% volt, ami az előző évinél 1,4 százalékponttal magasabb, míg az előző öt év átlagánál 0,4 százalékponttal alacsonyabb volt. 1995-2000 között az újra befektetett jövedelmek mindössze 24%-át adták a teljes beáramlásnak, 2001-2008 között már a 43,9%-át. 2004 óta figyelhető meg ugyanakkor az a tendencia, hogy a külföldi befektetők a Magyarországon megtermelt nyereség korábbiaknál nagyobb részét utalják külföldre osztalékként, aminek folyamánként a korábbi magas (jóval 50% feletti) újrabefektetési hányad (az újra befektetett jövedelem és az adózott eredmény hányadosa) fokozatosan csökkent. A folyamat 2009-ben érte el a mélypontját, amikor az újra befektetett jövedelem – 1995 után másodszor – negatív (-250 millió euró) lett. Az újra befektetett jövedelem kedvezőtlen alakulása annak volt köszönhető, hogy a külföldi tulajdonú vállalatok nyeresége jóval nagyobb mértékben csökkent 2008-2009-ben az előző évhez képest, mint az általuk megszavazott osztalék összege. Bár 2010-ben relatíve pozitív elmozdulás volt tapasztalható (az adózott

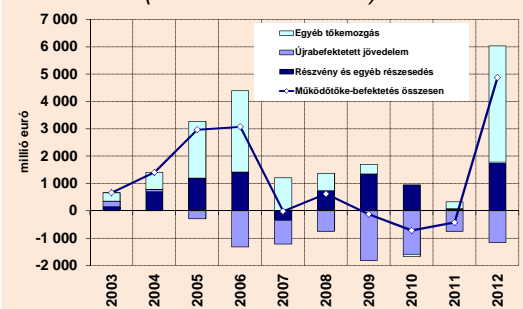
Ágazatok szerint

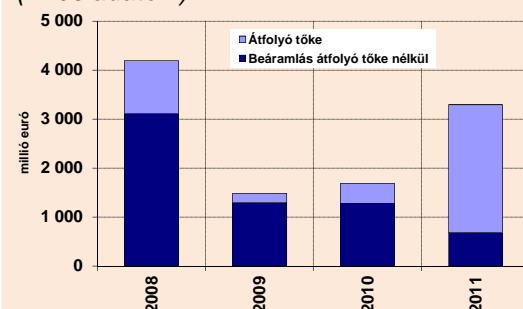
A közvetlentőke-befektetések alakulása (Éves adatok!)

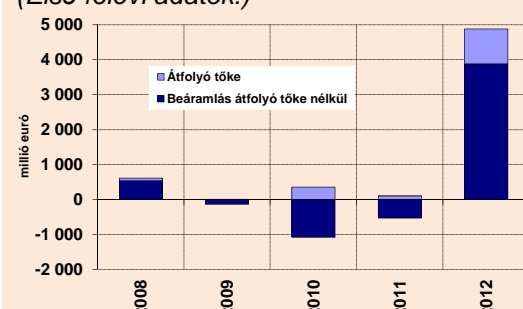
A közvetlentőke-befektetések alakulása (Első félévi adatok!)

Az átfolyó tőke értékének alakulása (Éves adatok!)

Az átfolyó tőke értékének alakulása (Első félévi adatok!)

eredmény növekedése meghaladta az osztalékét), az újra befektetett jövedelem továbbra is negatív maradt. **2011-ben tovább nőtt az adózott eredmény (4549 millió euróra) az előző évhez (3875 millió euró) képest, míg a megszavazott osztalék értéke 4037 millió euróról 3321 millióra csökkent.** Ennek eredményeként – 2008-2010-hez képest – jelentősen javult az újra befektetett jövedelem egyenlege (1229 millió euróra), és az újrabefektetési hányad 27%-ot ért el. **2012 első félévében az MNB becslése szerint a forintban számított adózott eredmény az egy évvel korábbival gyakorlatilag megegyezett, de euróban – a forint gyengülése miatt – csökkent (2056 millió euróra). A megszavazott osztalék értéke 3219 millió euróra nőtt, így romlott az újra befektetett jövedelem (becsült) egyenlege (-1163 millió euróra).**

A közvetlentőke-befektetések jövedelmei másik komponensének, az **egyéb tőke jövedelmeinek** az utóbbi években növekedett a jelentőségük. Az ilyen típusú jövedelmi kiadás (az anyavállalat által a leánynak nyújtott hitelek kamata) 2011-ben 1395 millió euró volt, ami az előző évinél 112 millióval alacsonyabb, és az egyéb tőke 2011 végi tartozásállományának 4,9%-át tette ki. A bevétel (a leányvállalat által az anyának nyújtott hitelek kamata) 2011-ben 367 millió euró volt, ami az előző évinél 43 millióval magasabb. **A nettó kiadás így az előző évinél 155 millióval alacsonyabb, 1027 millió euró volt 2011-ben.** Az egyéb tőke nettó jövedelmi kiadása továbbra is jelentősen elmarad a részvényformájú befektetések jövedelmi kiadásától, annak 22,6%-át érte el 2011-ben (2008-ban még csak 12,6% volt ez az arány). 2012 első félévében a nettó jövedelmi kiadás 516 millió eurót ért el.

A **legnagyobb értékű (nettó) külföldi közvetlentőke-befektetés 2011-ben Németországból** (2648 millió euró) érkezett Magyarországra. A második legnagyobb befektető Hollandia (1816 millió euró), a harmadik pedig Ausztria (927 millió euró) volt. Megemlítendő még a 295 millió euró Franciaországból, a 140 millió euró Dél-Koreából, a 138 millió euró Szingapúrból és a 130 millió euró Kanadából. Az orosz befektetők (a Szurgutnyeftygáz a Mol-részesedését eladta a magyar államnak) ugyanakkor nettó 1805 millió eurót, az amerikaiak 725 millió eurót, a finnek (véltetően a Nokia) pedig nettó 723 millió eurót vontak ki.

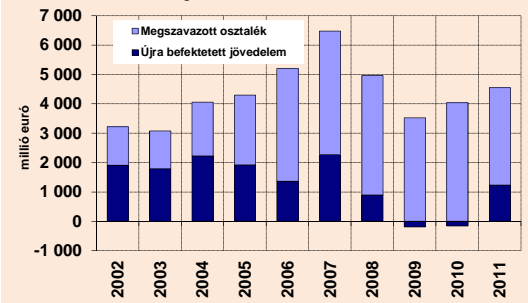
A **legnagyobb értékű (nettó) külföldi közvetlentőke-befektetés 2012 első félévében Írországból** (2008 millió euró) érkezett Magyarországra. (Az ország-, illetve ágazati bontásos első félévi adatok részben becslésen alapulnak. Az újra befektetett jövedelem szempontjából az MNB becslésén alapulnak az adatok, míg a részvény és egyéb részesedés és az egyéb tőke adatai tényadatok.) A második legnagyobb befektető Hollandia (1630 millió euró), a harmadik pedig Németország (568 millió euró) volt. Megemlítendő még a 497 millió euró az USA-ból és a 370 millió Ausztriából. A luxemburgi befektetők ugyanakkor nettó 1399 millió eurót, a dél-koreaiak pedig 332 millió eurót vontak ki.

2011-ben (TEÁOR'08 szerint) a feldolgozóiparból összesen nettó **9,2 milliárd euró** voltak ki, míg a **szolgáltató ágazatokba 12,7 milliárd euró** tőke áramlott. A feldolgozóiparon belül kiemelendő a kőolaj-feldolgozás ágazatból történt 1,9 milliárd eurós (Szurgutnyeftygáz), illetve a járműgyártás ágazatból történt 7,9 milliárd eurós tőke kivonás. A járműgyártási tőke kivonás, illetve az üzletvezetési, vezetői tanácsadás 12,5 milliárd eurós összegű beáramlásának döntő része annak köszönhető, hogy az Audi magyar cégét 2011 vége óta már nem közvetlenül az Audi AG, hanem annak egy új magyar (szolgáltató) cége birtokolja. A számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártásába 462 millió euró, a gyógyszergyártásba 308 millió euró, az élelmiszeriparba 212 millió euró, a fémiparba pedig 140 millió euró áramlott. A szolgáltatásokon belül megemlítendő még a bankszektorba (990 millió euró) és a kereskedelembe (155 millió euró) irányuló beáramlás, illetve a távközlés (289 millió euró) és az ingatlanügyletek (517 millió euró) tőke kivonása. Az **energiaszektorból** nettó 126 millió euró tőke áramlott ki.

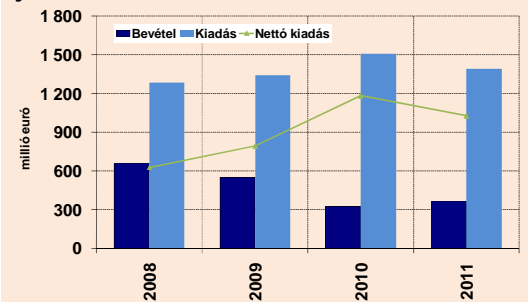
2012 első félévében a feldolgozóiparba nettó 2955 millió euró áramlott, míg a szolgáltató ágazatokból nettó 14 millió euró tőkét vontak ki. A járműgyártásba 3051 millió euró (döntően a fent említett egyedi tranzakciónak köszönhetően), a gépés berendezésgyártásba pedig 687 millió euró áramlott. A számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártásából ugyanakkor nettó 474 millió euró, az élelmiszeriparból pedig 218 millió euró áramlott ki. A szolgáltatásokon belül a bankszektorba 657 millió euró, az üzletvezetési, vezetői tanácsadásba 728 millió euró az információ-kommunikáció nemzetgazdasági ágba 86 millió euró, a távközlésbe 122 millió euró áramlott. Az egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatásból ugyanakkor nettó 767 millió euró, a kereskedelemből pedig 258 millió euró áramlott ki.

Az **UNCTAD** adatai szerint **2011-ben 16,8%-kal, 1 578 milliárd dollárra nőtt** a globális közvetlentőke-befektetések értéke, így meghaladta a válság előtti 2005-2007-es időszak átlagát. A teljes tőkeáramlásból 52,6%-kal, 526 milliárd dollárra nőtt a határon átnyúló összeolvadási-felvásárlási tranzakciók értéke. Az UNCTAD becslése szerint **2012 első felében 8%-kal, 668 milliárd dollárra csökkent** a globális közvetlentőke-befektetések értéke. Az szakértői várakozások szerint **2012-ben a**

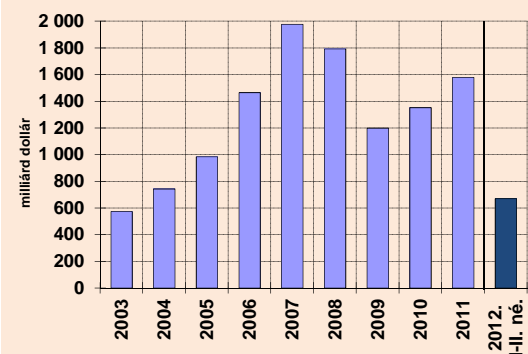
A részvény és egyéb részesedés formájú külföldi közvetlentőke-befektetések jövedelmeinek alakulása

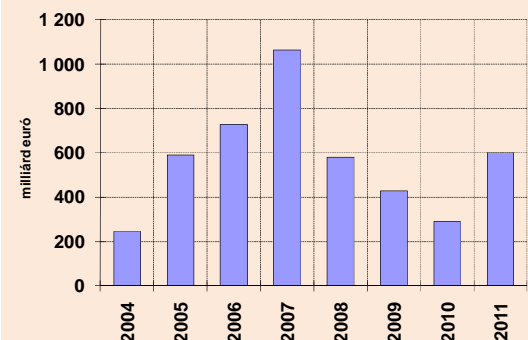
Az egyéb tőke formájú külföldi közvetlentőke-befektetések jövedelmeinek alakulása

A globális közvetlentőke-befektetések alakulása

Közvetlentőke-befektetések az EU-ban

legjobb esetben a tavalyi szinten maradhat a globális tőkeáramlás, és hosszabb távon is csak mérsékelt növekedést vár az UNCTAD. A tőkeáramlás növekedését ugyanis továbbra is kockázatok övezik, az esetleges 2013. évi makrogazdasági sokkok negatívan befolyásolhatják a globális tőkeáramlást.

Az Eurostat adatai szerint **2011-ben** az előző évhez képest több mint kétszeresére, **600 milliárd euróra nőtt az EU-ba irányuló közvetlentőke-befektetések értéke**, de továbbra is elmarad a válság előtti 2005-2007-es időszak átlagától. A növekedés nagyjából az EU-n belüli tőkeáramlás bővülésének (186 milliárd euróról 374 milliárdra) köszönhető.

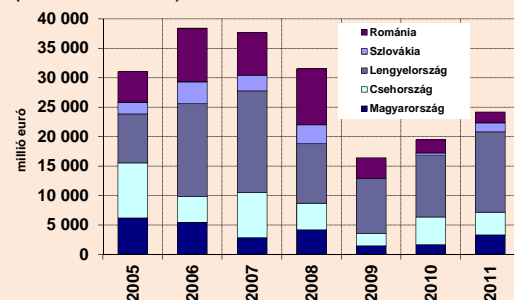
A **visegrádi országokba és Romániába** irányuló beáramlás **2011-ben összességében 24%-kal bővült** az előző évhez képest. Szlovákiába az előző évi alacsony érték közel négyszerese (1542 millió euró), Magyarországra (3292 millió euró) az előző évnek közel kétszerese, Lengyelországba (13 646 millió euró) 30%-kal több működő tőke áramlott. Csehországba (3869 millió euró) 17%-kal, Romániába (1814 millió euró) 18%-kal kevesebb közvetlentőke-befektetés áramlott. **Hazánk részaránya a V4-ek és Románia teljes tőkebeáramlásából 13,6%-ot ért el, ami 2006 óta a legkedvezőbb arány.** A GDP-arányos beáramlás – Lengyelország (3,7%) után – hazánkban (3,3%) volt a második legmagasabb 2011-ben, és az egy főre jutó beáramlás is – Csehország (369 euró/fő) után – a második legmagasabb (330 euró/fő) volt.

A **visegrádi országokba és Romániába** irányuló beáramlás **2012 első félévében összességében 16%-kal visszaesett** az előző év azonos időszakához képest. Magyarországon a 2011. első félévi nettó kiáramlás után 4870 millió euró beáramlás történt, Szlovákiába az előző évi alacsony érték több mint háromszorosa (982 millió euró) áramlott. Csehországba (2378 millió euró) 10%-kal, Romániába (459 millió euró) pedig 3%-kal kevesebb tőke áramlott. Lengyelországban ugyanakkor 393 millió eurós nettó tőkekiáramlás volt megfigyelhető. Az egy főre jutó beáramlás hazánkban (489 euró/fő) volt a legmagasabb.

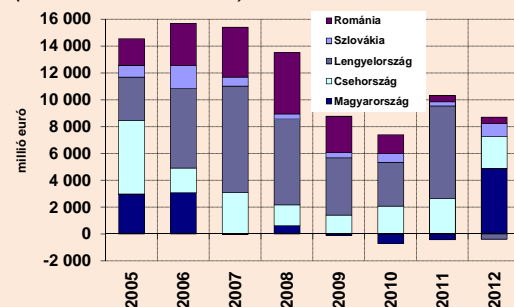
2012-ben várakozásaink szerint a magyarországi közvetlentőke-befektetés – az első félévihez hasonló egyedi, nagy értékű tranzakciók nélkül – 3 milliárd euró körül lehet. Középtávon évi átlag 3,5 milliárd euró értékű teljes magyarországi közvetlentőke-befektetést várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók, mind pozitív, mind negatív irányban.

Henger Péter
Nemzetgazdasági Minisztérium
Versenyképességi Főosztály

A visegrádi országokba és Romániába irányuló közvetlentőke-befektetés (Éves adatok!)

A visegrádi országokba és Romániába irányuló közvetlentőke-befektetés (Első félévi adatok!)

Adatok forrása: MNB, UNCTAD, nemzeti jegybankok, Eurostat

1055 Budapest, Honvéd utca 13-15.
Tel.: (1) 374-2734, fax: (1) 374-2812
E-mail: elemzesi@nfgm.gov.hu